

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltorv 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Dato: - 4 JAN. 2008

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Retsudvalget (2. samling)
REU alm. del - Bilag 88
Offentligt

+ bilag

Vedrørende organisering af akut afrusning

Efter aftale sender jeg kopi af mit brev af 19. december 2007 til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse. Jeg vedlægger endvidere kopi af ministeriets brev af 11. december 2007 til mig samt kopi af ministeriets redegørelse af 24. september 2007 om forløbet af sagen fra 1988.

Med venlig hilsen
for ombudsmanden



Lennart Frandsen
Inspektionschef

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltovej 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Dato: 19 DEC. 2007

J.nr.: 2000-0334-981
Sagsbehandler: LF
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 40

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Vedrørende j.nr. 2003-143-8 – organisering af akut afrusning

Hermed bekræfter jeg modtagelsen af brev af 11. december 2007 fra Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse om organisering af den akutte afrusning. Ministeriet har vedlagt en redegørelse af 24. september 2007 om forløbet af sagen siden 1988.

Ministeriet har i brevet af 11. december 2007 bl.a. anført:

”Med de initiativer, som er iværksat de seneste år, dels på foranledning af de centrale sundhedsmyndigheder, dels på foranledning af andre aktører på alkoholområdet, er der foretaget en prioritering mellem flere relevante initiativer inden for alkoholområdet.

Ud fra en samlet vurdering af behovet for en forstærket indsats på alkoholområdet har ministeriet valgt ikke at prioritere udviklingsprojektet om omorganisering af den akutte afrusning.”

Jeg har herefter besluttet ikke på det foreliggende grundlag at foretage videre i sagen.

Jeg har imidlertid samtidig hermed orienteret Folketingets Retsudvalg og Folketingets Sundhedsudvalg herom, og jeg har til udvalgene sendt kopi af ministeriets brev af 11. december 2007 og af redegørelsen af 24. september 2007.

Med venlig hilsen



Hans Gammeltoft-Hansen

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

Att. Lennart Frandsen

FOLKETINGETS OMBUDSMAND	
	INIT.
DATO	12 DEC. 2007
J.NR. 2000-334-981	

11 DEC. 2007

Dato:
Kontor: Kommunal Sundhed
J.nr.: 2003-1431-8

Sagsbeh.: shh
Fil-navn: projekt/ombudsmanden svar b1

Vedrørende detentionsanbringelser (Deres j.nr. 2000-0334-981, LF)

På møde den 26. april 2007 i ombudsmandsinstitutionen, blev det aftalt, at det daværende Indenrigs- og Sundhedsministeriet skulle fremsende en redegørelse til Ombudsmanden om forløbet i detentions sagen, og at ministeriet skulle redegøre for, hvilke overvejelser ministeriet gør sig i sagen med hensyn til iværksættelse af "et udviklingsprojekt om bedre organisering af den akutte afrusning".

. / . Der vedlægges en redegørelse, som beskriver indenrigs- og sundhedsministerens hidtidige udmeldinger vedrørende alternativer til detentionsafrusning.

Ombudsmanden har i flere henvendelser til det daværende Indenrigs- og Sundhedsministeriet, senest i brev af 5. marts 2007, og på mødet den 27. april 2007 spurgt om, hvad der videre er sket i sagen om udviklingsprojektet om omorganisering af den akutte afrusning.

Ministeriet har på tidligere forespørgsler fra Ombudsmanden oplyst, at udviklingsprojektet ikke er iværksat af prioriteringsmæssige årsager.

På foranledning af Ombudsmandens seneste henvendelse har ministeriet genovervejet sagen. Det er besluttet, at der fra ministeriets side ikke vil blive taget initiativ til at iværksætte et udviklingsprojekt om omorganisering af den akutte afrusning.

Baggrunden herfor er følgende:

I 2002 afgav en arbejdsgruppen, som var nedsat af indenrigs- og sundhedsministeren og Amtsrådsforeningens formand, rapporten "Den offentlige indsats på alkoholområdet". Udover Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Amtsrådsforeningen bestod arbejdsgruppen af repræsentanter udpeget af Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksberg Kommuner, Socialministeriet, Justitsministeriet, de private alkoholmisbrugsbekæmpende foreninger og Videnscenter om Alkohol.

Rapporten indeholder 22 anbefalinger for en fremtidig organisering af alkoholpolitikken. Arbejdsgruppen har, ved at gennemgå alkoholområdet, fundet frem til udvalgte målgrupper, som ikke tilgodeses tilstrækkeligt ved den standardiserede forebyggelses- og behandlingsindsats. Det fremgår, at "rapportens anbefalinger skal indgå i overvejelserne om at fastlægge en strategi for indsatsen på alkoholområdet i de kommende år. Prioriteringen af indsatsen og arbejdsgruppens anbefalinger skal indgå i den samlede samfundsøkonomiske prioritering." Arbejdsgruppen har ikke taget højde for de ressourcemæssige konsekvenser af de fremlagte forslag.

Rapporten er ikke efterfølgende blevet behandlet politisk, og der er således ikke fra politisk hold foretaget en samlet vurdering af anbefalingerne i rapporten.

Anbefalingerne i rapporten har medvirket til en styrkelse af indsatsen på alkoholområdet, idet nogle af anbefalingerne er blevet ført ud i livet helt eller delvist.

Fx kan det nævnes, at aldersgrænsen for salg af alkohol til unge blev hævet til 16 år i 2005. I 2006 blev der etableret en diplomuddannelse for alkoholbehandlere. Sundhedsstyrelsen har i 2006 etableret et alkoholbehandlingsregister, som på sigt skal kunne anvendes til at sikre kvalitet i alkoholbehandlingen. Endelig er der i 2007 gennemført en MTV-rapport om den danske alkoholbehandling.

Alkoholområdet er ligeledes blevet styrket ved, at der er tilført området penge fra satspuljen:

I perioden 2001 – 2007 er der i alt udmøntet 180 mio. kr. til fripladser på dag- og døgninstitutioner til behandling af de mest udsatte alkoholmisbrugere. I forbindelse med indførelsen af alkoholbehandlingsgarantien på 14 dage i 2005 blev der afsat i alt 120 mio. kr. i perioden 2005 – 2008 som bloktilskud til amterne/kommunerne og i alt 95 mio. kr. til en ansøgningspulje for amterne/kommunerne.

Endvidere er der i perioden 2004 – 2007 blevet afsat i alt 40 mio. kr. til styrkelse af kommunernes indsats i forhold til børnefamilier med alkoholproblemer, bl.a. til ansættelse af familiesagkyndige i kommunerne. Endelig har kommunerne fra 1. juli 2007 fået mulighed for at tilbyde gravide alkoholmisbrugere behandling med frivillig tvangstilbageholdelse. Der er i alt afsat 40 mio. kr. til gennemførelse af forsøg med denne ordning og til forsøg med familieambulatorier.

I forhold til detentionsanbragte personer er der blevet fulgt op på rapporten "Den offentlige indsats på alkoholområdet" ved, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet sammen med Amtsrådsforeningen i 2003 skrev ud til amterne og Københavns og Frederiksberg kommuner med en opfordring til at etablere et samarbejde mellem relevante institutioner og politiet om tilrettelæggelsen af afrusningsopgaven. Endvidere udsendte Justitsministeriet i 2004 en cirkulæreskrivelse til politiet med en opfordring til at indgå i dialog med henholdsvis amtsrådene, Frederiksbergs Kommunalbestyrelse og Københavns Borgerrepræsentation med henblik på øget anvendelse af mindre indgribende foranstaltninger end anbringelse i detention.

Med de initiativer, som er iværksat de seneste år, dels på foranledning af de centrale sundhedsmyndigheder, dels på foranledning af andre aktører på alkoholområdet, er der foretaget en prioritering mellem flere relevante initiativer inden for alkoholområdet.

Ud fra en samlet vurdering af behovet for en forstærket indsats på alkoholområdet har ministeriet valgt ikke at prioritere udviklingsprojektet om omorganisering af den akutte afdeling.

Såfremt Ombudsmanden ønsker det, stiller Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse gerne op til en yderligere drøftelse af sagen.

Med venlig hilsen



Dorthe Eberhardt Søndergaard

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato: 24. september 2007
Kontor: Kommunal sundhed
J.nr.: 2003-1431-8
Sagsbeh.: trp
Fil-navn: Projekt/orient 13 redegørelse

Redegørelse om detentionssagen

Spørgsmålet om en anderledes organisering af afrusningsindsatsen har været diskuteret i flere forskellige sammenhænge igennem en række år. Ministeren har særligt været inddraget i sagen gennem spørgsmål fra Folketinget og Forslag til Folketingsbeslutning men også gennem diskussioner i det tidligere Alkoholpolitiske Kontaktudvalg og i medierne.

Ombudsmanden skrev første gang til Indenrigs- og Sundhedsministeriet den 31. januar 2000. Oversigten nedenfor tager udgangspunkt et par år før denne henvendelse, nemlig 1998. Justitsministeren kan tillige være involveret i detentionsproblematikken. Her gøres alene rede for spørgsmål til Justitsministeren, hvor Indenrigs- og Sundhedsministeriet er bedt om bidrag.

Historisk gennemgang af detentionssagen

1998:

- Den 17. juni 1998, spørgsmål nr. S 633: "Hvilke tanker har ministeren gjort sig i forhold til den tilbagevendende diskussion om, hvor berusede skal sove deres brandert ud?" Den daværende sundhedsminister kan ikke anbefale, at alle ikke-kriminelle berusede i stedet skal indlægges på sygehus. Ministeren lover, at sagen fortsat diskuteres i Alkoholpolitisk kontaktudvalg.
- Den 19. juni 1998, spørgsmål nr. S 656: "Hvad er ministerens holdning til alkoholeksperts Finn Hardts forslag om at indlægge berusede på sygehuse i stedet for anbringelse i detention?" Sundhedsministeren afviser og henviser til, at alle som indsættes i detentionen – som foreskrevet af Rigspolicehøfen - bør have råd og vejledning af personalet ved politiet.
- Den 5. oktober 1998: Møde i Alkoholpolitisk Kontaktudvalg. Drøftelse af spørgsmålet om detentionsanbringelser kontra sygehusanbringelser. Ministeren afviser, at lade ikke-kriminelle afruse på sygehuse. I stedet skal personalet i detentionerne give de detentionsanbragte råd og vejledning om, hvor de kan komme i behandling.
- Den 7. december 1998: Møde i Alkoholpolitisk Kontaktudvalg. Samme emne diskuteres, hvor ministeren fremfører de samme argumenter.

1999:

- Den 20. maj 1999, Beslutningsforslag B 132 rejst af Enhedslisten: "Forslag til folketingsbeslutning om anbringelse af personer til afrusning. Det pålægges regeringen at fremlægge en plan for, hvorledes detentionsanbringelse i videst muligt omfang afskaffes og erstattes af afrusning i hospitalsregi eller på institutioner, hvor man

har forstand på afrusning og kan skønne, om den berusede er motiveret for behandling". Sundhedsministeren taler imod afrusning på sygehuse med de gennemgående argumenter og lover at tage kontakt til Justits- og Socialministeriet for at få en drøftelse af problemernes omfang.

2000:

- Den 31. januar 2000 henvender Ombudsmanden sig for første gang i detentions sagen. Han angiver årsagen til at være, at Carsten Koch den 17. januar 2000 er citeret i Politiken for at sige, at han ønsker væsentlige forandringer af detentionsanbringelser, således at der vil ske "anbringelse på medicinske afdelinger, centrale detentioner i de store byer eller anvendelse af forsorgshjem". Ombudsmanden ønsker svar, når Alkoholpolitisk Kontaktudvalg har gjort sig sine overvejelser.
- Den 20. marts 2000, spørgsmål nr. 241 fra Folketingets Retsudvalg til Justitsministeriet, med bidrag fra Sundhedsministeriet: "Der ønskes en redegørelse for, hvilke initiativer regeringen har taget for at imødekomme ønsket om at etablere andre former for anbringelse af berusede m.fl. end i detentionen. Spørgsmålet skal ses på baggrund af den forrige sundhedsministers positive udsagn i forbindelse med Folketingets behandling af et beslutningsforslag herom". Af det endelige svar fremgår, at der er nedsat en arbejdsgruppe, som vil fremlægge forbedret dokumentationsgrundlag på møde i Alkoholpolitisk Kontaktudvalg (Notat af 17. maj 2000 som blev diskuteret på alkoholpolitisk kontaktudvalgs møde den 27. juni 2000 samt sendt til ombudsmandsinstitutionen den 2. maj 2007).
- Den 7. juni 2000 erindrer ombudsmanden om henvendelsen fra 31. januar 2000. I svar af 21. juli 2000 meddeles, at sagen blev drøftet i Alkoholpolitisk Kontaktudvalg den 27. juni 2000 og udkast til referat vedlægges. I referatet opfordrer Alkoholpolitisk Kontaktudvalg amterne og politimestrene til at udarbejde lokale visitationsretningslinier for berusede til afrusning. En række konkrete felter, som ikke har været tilstrækkeligt beskrevet i notatet af 17. maj 2000, skal gennemgås i den kommende gennemgang af alkoholområdet, som Sundhedsministeriet har iværksat sammen med Amtsrådsforeningen.
- Den 11. august 2000, S 3525 til Justitsministeriet, med bidrag fra Sundhedsministeriet: "Har regeringen skiftet holdning til anbringelse af berusede personer i detentioner, siden daværende sundhedsminister Carsten Koch den 17. januar 2000 i Politiken gav udtryk for, at berusede skal behandles af læger på hospitaler eller forsorgshjem frem for at blive låst inde i politiets detentioner?" Svaret lyder, at spørgsmålet har været diskuteret i Alkoholpolitisk Kontaktudvalg, og at man med ønsket om et forbedret dokumentationsgrundlag, har viderebragt sagen til den kommende rapport mellem Amtsrådsforeningen og Sundhedsministeriet.
- Den 20. oktober 2000 spørger ombudsmanden Sundhedsministeriet om "hvad der videre er sket i sagen vedrørende detentionsanbringelser". I Sundhedsministeriets svar af 26. oktober 2000 gøres bl.a.

opmærksom på, at problematikken skal inddrages i den kommende rapport fra Amtsrådsforeningen og Sundhedsministeriet.

2001:

- Den 19. februar 2001, spørgsmål 119 fra Retsudvalget til Justitsministeriet, hvor Sundhedsministeriet har bidraget til svaret: "Med udgangspunkt i Ombudsmandens inspektionsrapport om detentionen i Esbjerg, jf. alm. del – bilag 494, bedes ministeren redegøre for, hvad der er kommet ud af de tværministerielle drøftelser om detentionsanbragte, som regeringen den 20. maj 1999 gav tilsagn om at tage initiativ til i forbindelse med 1. behandlingen af B 132 (om anbringelse af personer til afrusning)". I det endelige svar henvises til udredningsarbejdet mellem Sundhedsministeriet og Amtsrådsforeningen.
- Den 21. februar 2001, S 1724: "Vil ministeren sikre, at nogle af de, via satspuljemidler, afsatte 20 mio. kr. til alkoholområdet bliver brugt til f.eks. akutstuer for de hårdest ramt alkoholikere?". Sundhedsministeren henviser til, at de ekstra midler skal anvendes til en oprustning af alkoholbehandlingen og i den forbindelse en forøgelse af antallet af døgnbehandlingspladser. Der henvises til udredningsarbejdet mellem Sundhedsministeriet og Amtsrådsforeningen.

2002:

- Den 3. september 2002 spørger ombudsmanden Indenrigs- og Sundhedsministeriet om, hvad der videre er sket i sagen. I svar af 17. september 2002 fremgår, at problematikken indgår i udredningsarbejdet.
- I oktober 2002 udkommer rapporten "Den offentlige indsats på alkoholområdet". Den 22. november 2002 sender Indenrigs- og Sundhedsministeriet den færdige rapport til ombudsmanden.
- Den 29. november 2002 sender ombudsmanden brev til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Her gøres opmærksom på punkt 5 under anbefalingerne, og det fremgår "jeg beder om at modtage oplysning – om ca. et halvt år – om hvad denne anbefaling giver anledning til".

2003:

- Den 26. juni 2003 retter ombudsmanden henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Brevet fra den 29. november 2002 bringes i erindring. Ombudsmanden retter endnu en henvendelse af 11. august 2003. Den 14. august 2003 svarer Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Der henvises til, at anbefaling 5 har to dele. Amtsrådsforeningen og Indenrigs- og Sundhedsministeriet arbejder på anbefalingens første del (opfordring til lokale visitationsretningslinier), som også kræver inddragelse af såvel Socialministeriet og Justitsministeriet. Anden del af anbefalingen (udviklingsprojektet) er endnu ikke iværksat.
- Den 12. september 2003 skriver ombudsmanden til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Her bedes det oplyst, hvorvidt opfordringerne til amterne er udsendt, samt planer for iværksættelse af udviklingsprojektet.

- Den 14. oktober 2003 retter ombudsmanden henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet og bringer brev af 12. september 2003 i erindring. Indenrigs- og Sundhedsministeriets sagsbehandler retter telefonisk henvendelse til institutionen.
- Den 25. november 2003 bringer ombudsmanden på ny sagen i erindring.
- Den 9. december 2003 retter ombudsmanden henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriets departementschef Ib Valsborg. Den 10. december 2003 forklarer departementschefen årsagerne til det lange forløb for opfordringen til amterne om at udvikle lokale retningslinier. Der har i løbet af efteråret været forhandlinger om udmeldingen med såvel Justitsministeriet som Socialministeriet. Anden del af anbefalingen er ikke iværksat.
- Den 18. december 2003 opfordrer Amtsrådsforeningen og Indenrigs- og Sundhedsministeriet amterne til, at etablere et samarbejde mellem relevante amtslige institutioner og politiet om tilrettelæggelse af afrusningsopgaven. Den 19. december fremsendes kopi af brevet til ombudsmanden. I februar 2004 sender Justitsministeriet et tilsvarende brev til landets politimestre.

2004:

- Den 22. januar 2004, Beslutningsforslag B 92 rejst af SF: "Forslag til folketingsbeslutning om etablering af lokale/regionale afrusningsafdelinger". Sundhedsministeren fremfører, at: 1) Alene politiet har ret til at tvangstilbageholde beruserne, 2) der er ikke et tilstrækkeligt befolkningsmæssigt grundlag for deciderede afrusningsenheder, 3) argumenter for og imod afrusning på sygehuse, alkoholbehandlingshjem og forsorgshjem, 4) der ønskes lokale løsninger og, 5) det er vigtigt ikke at presse "sådan en enkelt forkromet model ned over hele landet ved en folketingsbeslutning".
- Den 3. marts 2004 henvender ombudsmanden sig til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. I svar af 20. april 2004 oplyses, at ministeriet vil drøfte afrusningsspørgsmålet med Amtsrådsforeningen.
- Den 8. juli 2004 skriver ombudsmanden til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. I svar af 10. september 2004 oplyses ombudsmanden om, at første del af anbefalingen er opfyldt, og at sidste del ikke er.
- Den 27. september 2004 spørger ombudsmanden om, hvorvidt udviklingsprojektet er endeligt opgivet. Den 2. november 2004 oplyser Indenrigs- og Sundhedsministeriet, at projektet af prioriteringsmæssige årsager ikke er iværksat, og at der heller ikke er planer herom.

2005:

- Den 10. november 2005 henvender ombudsmanden sig til Indenrigs- og Sundhedsministeriet og spørger om, hvad der videre er sket i sagen. Den 2. december 2005 svarer Indenrigs- og Sundhedsministeriet, at anden del af anbefalingen af prioriteringsmæssige årsager ikke er iværksat.

2006:

- Den 1. juni 2006 henvender ombudsmanden sig til Indenrigs- og Sundhedsministeriet med samme spørgsmål. Den 9. august 2006

svares at udviklingsprojektet af prioriteringsmæssige årsager ikke er iværksat.

2007:

- Den 5. marts 2007 henvender ombudsmanden sig til Indenrigs- og Sundhedsministeriet og der gøres opmærksom på, at sagen blev rejst for mere end 7 år siden. Den 27. marts 2007 svares, at udviklingsprojektet af prioriteringsmæssige grunde ikke er iværksat.
- Med brev af 27. marts 2007 svarer ombudsmanden, at han ønsker et møde om sagen.